

Din colecția Risale-i Nur

**RAMADAN,
CUMPĂTARE ȘI
RECUNOȘȚINȚĂ**

Bediüzzaman Said Nursi

Din colecția Risale-i Nur

**RAMADAN, CUMPĂTARE ȘI
RECUNOȘȚINȚĂ**

Bediüzzaman Said Nursi

A Doua Secțiune care este și Al Doilea Tratat

Cu privire la Luna Ramadan

(Încă de la finalul primei secțiuni au fost făcute scurte mențiuni despre simbolurile Islamului. Această a Doua Secțiune tratează Luna Nobilă a Ramadanului, cel mai splendid și mai briliant dintre simboluri. Are în compunere nouă puncte care explică nouă ilustrații ale înțelepciunii din Sfânta Lună a Ramadanului)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ﴾

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător

"Aceste zile sunt luna Ramadan, în care a fost trimis Coranul, drept călăuză pentru oameni, dovezi limpezi pentru drumul cel drept și Îndreptar – Al-Furqan”
 (2:185)

Primul Punct

Postul lunii Ramadan reprezintă unul dintre cei cinci stâlpi ai religiei Islamului și este unul dintre cele mai mărețe simboluri și ritualuri din Islam.

În postul lunii Ramadan se găsesc multe scopuri și ilustrări ale înțelepciunii, care privesc atât spre însușirea de Stăpânitor a lui Allah Preaînaltul cât și viața socială a omului, viața lui personală, antrenamentul sufletului său instinctual și recunoștința lui pentru bunătățile divine primite. Una dintre multele ilustrări ale înțelepciunii postului ținut cu respect față de însușirea de Stăpânitor a lui Allah Preaînaltul este precum urmează:

Allah Preaînaltul a creat fața pământului asemeni unei mese încărcate cu binefaceri și a aranjat pe acea masă fiecare fel de binefacere ca o expresie a

﴿مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ﴾

"De unde el nici nu se așteaptă." (65:3) În acest fel, El

stabilește perfecțiunea stăpânirii Sale împreună cu milostivenia și compasiunea Sa. Prinși în sfera cauzelor și aflați sub vălul nepăsării, oamenii sunt incapabili să discearnă în mod clar realitatea acestei situații. Dar pe parcursul lunii Ramadan, oamenii credinței apar dintr-o dată asemeni unei armate bine disciplinate. Pe măsură ce apusul se apropie, arătând o atitudine plină de venerație, aceștia sunt invitați la masa Monarhului Pre Etern și așteaptă comanda "Apucați și ajutați-vă", răspunzând astfel acelei universale mile, ilustră și plină de compasiune, cu o venerație exaltată, ordonată și plină de înțelegere. Merită oare a fi numiți acei oameni, care eșuează în a lua parte la o astfel de venerație elevată și la aceste nobile binefaceri, ființe umane?

Al Doilea Punct

Una dintre multele ilustrări ale înțelepciunii găsite în postul binecuvântatei luni a Ramadanului, cu privire la gratitudinea binefacerilor lui Allah Preaînaltul, este

după cum urmează:

Așa cum este menționat în Primul Cuvânt, este cerut un preț pentru mâncarea adusă de un chelner din bucătăria regală. Iar cea mai mare nebunie este a te uita la acele neprețuite binefaceri ca la ceva fără de valoare, în timp ce lași bacșișul chelnerului, și a nu reflecta asupra celui care le-a acordat.

Allah Preaînaltul a împrăștiat, pentru întreaga omenire, pe toată suprafața pământului, nenumărate feluri ale binefacerii, în schimbul cărora dorește grațitudine ca preț pentru aceste binefaceri. Cauzele aparente și posesorii binefacerilor se aseamănă chelnerilor. Noi plătim un fel de preț și le suntem îndatorați, și cu toate că nu o merită, le arătăm un respect și o grațitudine ieșită din comun. În timp ce Adevăratul Dăruitor al Binefacerilor este Cel căruia i se cuvin, infinit, mulțumirea și grațitudinea, în detrimentul acelor cauze care sunt doar niște simple

mijloace a binefacerilor. Apoi, a-I mulțumi Lui, reprezintă recunoașterea faptului că toate binefacerile vin într-un mod direct de la El și reprezintă aprecierea valorii lor precum și percepția nevoii acestor binefaceri.

Așadar, postul din luna Ramadan este cheia mulțumirii universale, sincere și vaste. Deoarece în alte perioade ale anului, majoritatea oamenilor ale căror circumstanțe nu sunt atât de dificile, nu realizează valoarea multelor binefaceri, din moment ce nu experimentează adevărata foame. Dacă stomacurile lor sunt pline, și mai ales dacă aceștia sunt dintre cei care posedă bogății, ei nu înțeleg gradul binefacerii prezente într-o bucată de pâine uscată. Dar atunci când vine timpul întreruperii postului, simțul gustului este cel care mărturisește, în ochii credinciosului, prețioasa binefacere divină din acea bucată de pâine uscată. Pe timpul lunii Ramadan, toată suflarea, de la rege până la cel sărac, manifestă un fel de mulțumire prin

înțelegerea acelei valori a binefacerii.

În plus, din moment ce mâncatul este interzis pe perioada zilei, ei spun: "Acele binefaceri nu îmi aparțin. Nu sunt liber spre a le mânca, deoarece ele aparțin altcuiva și reprezintă cadoul său. Aștept comanda sa." Ei recunosc binefacerea ca fiind o binefacere și astfel oferă mulțumire. Așadar, postind în această manieră reprezintă în multe privințe o cheie a mulțumirii; mulțumirea fiind datoria fundamentală a omului.

Al Treilea Punct

Una dintre multele aspecte ale înțelepciunii prezente în post din punct de vedere al vieții sociale a omului este precum urmează:

Ființele umane au fost create în mod diferit din punct de vedere al mijloacelor de trai. În consecință, Allah Preaînaltul îi invită pe cei bogați să ofere asistență celor săraci, astfel că prin intermediul foamei pe parcursul postului ei pot simți, într-adevăr, foamea și durerea

suferită de cel sărac. Dacă nu era postul, mulți dintre cei bogați ar fi fost incapabili să perceapă cât de dureroase sunt foamea și sărăcia și câtă nevoie de compasiune au cei care suferă de aceste lucruri.

Compasiunea pentru semenii reprezintă o parte esențială a adevăratei mulțumiri. Oricine ar fi persoana, întotdeauna există cineva mai sărac decât ea, într-o privință sau alta. Omului îi este impus a fi compătimitor, milos cu privire la o astfel de persoană săracă. Dacă persoana lui nu era obligată să sufere de foame, era incapabil să ofere altei persoane – prin milă – ajutorul și asistența pe care este obligat a le oferi. Și chiar dacă era capabil de acest lucru, ar fi fost insuficient, deoarece acesta, într-o manieră personală, nu a experimentat cu adevărat acea foame.

Al Patrulea Punct

Una dintre imaginile înțelepciunii privind postul din luna Ramadan, cu privire la antrenamentul sufletului

instinctual, este după cum urmează:

Sufletul instinctual dorește să fie liber și independent și se consideră a fi ca atare. Conform directivelor propriiei naturi, își dorește chiar o religiozitate imaginară și acționează după bunul plac. Nu dorește să afirme faptul că este susținut și antrenat prin intermediul a nenumărate binefaceri. În special, dacă posedă putere și bogăție lumească, și dacă, de altfel, nepăsarea încurajează acest lucru, va devora aceste binefaceri ale lui Allah Preaînaltul precum un animal hoț și uzurpator.

Astfel, pe parcursul lunii Ramadan, sufletul instinctual al tuturor, de la cel bogat până la cel sărac, poate înțelege faptul că nu este propriul stăpân ci este stăpânit în totalitate; faptul că nu deține libertatea, ci este un prizonier. Astef, înțelege că prin neprimirea de comenzi nu este capabil să execute nici cele mai simple și mai ușoare dintre lucruri; este incapabil până în

punctul de a-și întinde mâna pentru apă. Astfel, stăpânirea sa imaginată este spulberată, începând să își îndeplinească actele de adorare și să ofere mulțumiri, fapt ce reprezintă adevărata sa îndatorire.

Al Cincilea Punct

Unul dintre multele ilustrări ale înțelepciunii aflate în postul din luna Ramadan, din punct de vedere al îmbunătățirii conduitei sufletului instinctual și renunțarea la obiceiurile lui rebele, este după cum urmează:

Datorită nepăsării, sufletul uman își uită sinele; nu își poate vedea neputința, dorința și deficiența exprimată, și nici nu arată vreo ambiție în acest sens. Pur și simplu, nu se gândește la cât de slab este și, cum supus efemerității și dezastrelor, este compus doar din carne și oase, care decad într-un mod rapid și se risipesc. Pur și simplu, asaltează lumea ca și când ar deține un corp făcut din oțel, imaginându-se a fi etern și nemuritor. Se

azvârle în această lume cu o intensă lăcomie și voracitate, cu un atașament pasional și cu iubire. Este captivat de tot ceea ce îi oferă plăcere, sau de tot ceea de care poate profita. În plus, își uită Creatorul, care îl susține cu o milă absolută și nu se gândește la consecințele vieții sale și a Vieții de Apoi. Într-adevăr, se bălăcește în destrăbălare și în proastă purtare.

Astfel, postul din luna Ramadan face până și pe cel mai nepăsător și încăpățânat dintre oameni să reflecte la neputința, slăbiciunea și dorința lor. Foamea îi face să se gândească la propriile stomacuri, înțelegând astfel nevoia din această privință. Realizează cât de dăunătoare este slăbiciunea propriului corp și percepe nevoia lui pentru bunătate și compasiune. Abandonând astfel, despotismul faraonic al sufletului, și recunoscând importanța lui totală și dorința, percepe o nevoie de refugiu la curtea divină. Se pregătește să ciocănească la ușa milei cu mâinile mulțumirii, atâta timp cât

încăpățânarea nu i-a distrus inima.

Al Șaselea Punct

Una din multele ilustrări ale înțelepciunii postului din luna Ramadan din punct de vedere al revelării Preaînțeleptului Coran, și luna Ramadan fiind perioada cea mai importantă a revelării sale, este precum urmează:

Întrucât Coranul cel Înțelept a fost revelat în timpul lunii Ramadan se cere detașarea de cererile josnice ale sufletului și banalitățile acestuia precum și pregătirea unei stări imaculate prin abținerea de la mâncare și băutură pentru a întâmpina cuvântarea divină în cel mai bun mod posibil, iar aceste pregătiri duc la atingerea unei stări pure. A citi și a asculta Coranul, ca și cum ar fi proaspăt revelat, a asculta cuvântarea Divină prezentă în el ca și cum s-ar revela exact în acel moment, ascultarea acelei cuvântări ca și cum ar veni într-adevăr de la Nobilul Mesager al lui Allah – Pacea și

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa! -, de la Îngerul Gabriel sau chiar de la Eternul Vorbitor Însuși, înseamnă a atinge aceeași stare pură. A acționa în acest fel înseamnă a acționa asemenea unui interpret, determinând astfel ascultarea lui de către ceilalți, și într-o anumită măsură a demonstra înțelepciunea aflată în revelarea Nobilului Coran.

Într-adevăr, este ca și cum, în timpul lunii Ramadan, întreaga lume islamică devine o moschee în toate aspectele, în care milioane dintre cei care știu Coranul pe de rost fac ca locuitorii pământului să audă cuvântarea Divină. Fiecare Ramadan declară într-o manieră strălucitoare versetul:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ﴾

"Aceste zile sunt luna Ramadan, în care a fost trimis Coranul" demonstrând astfel că Ramadanul este luna Nobilului Coran. Unii dintre membrii vastei comunități ascultă recitatorii cu reverență, în timp ce alții îl recită

ei înșiși.

Persoana care urmărește dorințele sufletului instinctual în timpul aflării acestuia în acea moschee sacră (prin moschee sacră se face referire la întreaga lume islamică) și renunță la acea condiție luminoasă de post prin mâncare și prin băutură este de-a dreptul detestabilă și face din această persoană ținta aversiunilor și a dezgustului membrilor comunității aflate în moschee. Oamenii care se opun aceluși post din timpul lunii Ramadan reprezintă, în aceeași măsură, ținta dezaprobului și a dezgustului întregii lumi islamice.

Al Șaptelea Punct

Una dintre multele ilustrări ale înțelepciunii din postul lunii Ramadan, cu privire la câștigul și profitul omului, care vine pe această lume pentru a cultiva și a face negoț pentru Lumea de Apoi, este după cum urmează:

Răsplata acțiunilor din timpul lunii Ramadan este înmiită. Conform relatării profetice, orice cuvânt din Nobilul Coran egalează zece răsplăți; fiecare fiind contabilizat ca zece răsplăți și vor produce zece fructe în Paradis. În timp ce, pe timpul lunii Ramadan, fiecare cuvânt cară nu zece, ci o mie de fructe, iar versete precum *Ayat-ul Kursi (2:255, Versetul Tronului)*, mii pentru fiecare cuvânt, ba chiar mai mult în zilele de Vineri din Luna Ramadan. Iar în Noaptea Puterii (*Laylat-ul Qadr*) fiecare cuvânt este contabilizat cu treizeci de mii de răsplăți.

Într-adevăr, Nobilul și Înțeleptul Coran, al cărui cuvânt în parte oferă treizeci de mii de fructe eterne, este asemeni unui luminos *Copac Tuba* din care credicioșii beneficiază în luna Ramadan de milioane de astfel de fructe eterne. Așadar, vino și uită-te la acest etern negoț sacru și profitabil, apoi consideră-l și înțelege pierderea infinită a celor care nu apreciază

valoarea adevărată a cuvintelor Coranului.

Într-o exprimare mai simplă, luna Ramadan este asemenea unei expoziții profitabile și o piață de negoț pentru Viața de Apoi. Este asemenea unei bucăți de pământ extrem de fertil pentru culturile vieții ce va urma. Este precum o ploaie primăvărată de aprilie pentru creșterea și înflorirea acțiunilor. Este un festival sfânt brilliant pentru adorația omenirii adusă în fața Suveranității Stăpânirii Divine. Din moment ce este așa, omenirea a fost însărcinată cu postul spre a nu tolera, într-un mod nepăsător, nevoile animalice ale sufletului instinctual, ca mâncatul și băutul, nici pentru a tolera poftetele, într-un mod desfrânat și trivial. Deoarece omul, prin înălțarea sa deasupra animalității și renunțând la chemările lumești, se apropie stării pure și devine apt pentru comerțul Lumii de Apoi. Prin postire, el se apropie stării Vieții de Apoi și cea a unui spirit care apare în formă umană. Este ca și cum omul devine apoi,

un fel de oglindă care reflectă măreția Unicului și Eternului Implorat. Într-adevăr, luna Ramadan cuprinde și dobândește o viață eternă, permanentă, în această lume efemeră și scurtă viață trecătoare. În mod cert, o singură lună de Ramadan poate produce fructe egale unei vieți de optzeci de ani. În Nobilul Coran afirmația că Noaptea Puterii (*Laylat-ul Qadr*) este mai bună decât o mie de luni reprezintă o dovadă decisivă a acestui lucru.

De exemplu, în timpul ascensiunii sale pe tron sau în alte zile, un monarh poate declara anumite zile a fi festivaluri, pe timpul domniei sale, sau poate o dată pe an, ca o reflexie a manifestării suveranității sale sclipitoare. În astfel de ocazii, el acordă favoruri supușilor săi, în afara cercului de legi generale, reprezentând favorurile și recompensele sale speciale, prin simțirea prezenței lui și activitățile sale minunate. El favorizează, pe cei care fac parte din a sa națiune,

vrednici și loiali, cu o atenție și un respect ieșit din comun.

În același fel, Monarhul Atotglorios a celor optsprezece mii de lumi, care este Suveranul Pre-eternității și al Post-eternității, a revelat în luna Ramadan ilustrul decret al Nobilului Coran, privitor la cele optsprezece mii de lumi. Este o cerință a înțelepciunii, astfel că, Luna Ramadan ar trebui să fie precum un festival divin special, o etalare a Puterii Divine și o adunare spirituală. Din moment ce Ramadanul reprezintă un astfel de festival, Allah a poruncit omului să postească, pentru a-l elibera, până la un anumit nivel, de activitățile animalice.

Cel mai desăvârșit post este de a face simțurile umane și organele, precum ochii, urechile, inima, și gândurile să postească împreună cu stomacul, adică a le sustrage pe acestea de la lucruri nepermise și a le îndemna pe fiecare în parte la venerație particulară.

Asemenea interzicerii limbii să mintă, să bârfească, să aibă un limbaj obscen și de a o face să țină post și de a o ocupa cu activități precum recitarea Coranului, rugăciunea, preamărirea numelor lui Allah Preaînaltul, cererea de binecuvântări de la Allah Preaînaltul asupra Profetului Muhammed – Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa! - și cererea de iertare asupra păcatelor. Ori asemeni prevenirii ochiului de la privirea de lucruri care au fost interzise, și a urechilor de la a auzi lucruri dăunătoare, și folosirea ochilor pentru a primii lecții iar a urechilor pentru a asculta adevărul și Nobilul Coran, lucruri care determină celelalte organe să țină post. De fapt, din moment ce stomacul reprezintă cea mai mare fabrică, atunci când are un moment de pauză de la lucru prin intermediul postului, celelalte ateliere sunt impulsionate să-i urmeze, cu ușurință, exemplul.

Al Optulea Punct

Una din numeroasele ilustrări ale înțelepciunii din Ramadan, din punct de vedere al vieții personale a omului, este precum urmează:

Este o vindecare fizică și o dietă spirituală dintre soiurile cele mai importante. Când sufletul instinctual al omului mănâncă și bea după bunul plac, pentru viața fizică a omului din punct de vedere medical, acest lucru este nociv, iar atunci când acesta se azvârle asupra oricărui lucru pe care îl întâlnește, fie el licit sau ilicit, otrăvește, pur și simplu, viața sa spirituală. Este dificil pentru un astfel de suflet să asculte de inimă și de spirit; și preia, de bunăvoie, frâiele în propriile mâini, iar apoi omul nu îl mai poate stăpâni, ci este mai degrabă stăpânit. Dar, prin mijloacele de postire din luna Ramadan, devine obișnuit cu un soi de dietă. Încearcă să se autodisciplineze și învață astfel să asculte comenzile.

În plus, nu va invita boala în acel slab și mizerabil stomac prin îmbuibarea sa cu mâncare înainte ca prima sa consemnare să fie digerată. Și prin abandonarea, precum îi este ordonat, chiar și a acțiunilor permise asemeni mâncatului și a băutului, va duce către obținerea abilității de a asculta comenzile Legii Islamice și a rațiunii, și astfel, de a evita acțiunile interzise. Acesta va încerca să nu își distrugă viața spirituală.

Mai mult decât atât, marea majoritate a umanității se află în situația de a suferi de foame în mod frecvent. Așadar, omul are nevoie de foame și de disciplină, lucruri care îl antrenează să fie răbdător și îngăduitor. Postirea din luna Ramadan reprezintă o rezistență răbdătoare a unei perioade de foame care continuă pentru cincisprezece ore, sau pentru douăzeci și patru de ore dacă masa de dinaintea zorilor nu este luată, și reprezintă un antrenament și o disciplină. Acestea fiind spuse, postul reprezintă, de asemenea, o cură pentru

nerăbdare și lipsa de rezistență, care altfel ar dubla nenorocirile omului.

În plus, fabrica stomacului are mulți lucrători, iar multe dintre organele umane sunt conectate la această fabrică. Dacă sufletul instinctual nu își rezervă o pauză de la activitate pe timpul lunii Ramadan, îi duce pe muncitorii fabricii și pe acele organe în situația în care acestea uită de îndatorirea lor particulară, le subjugă pentru el, astfel încât ele să rămână sub tirania lui. De asemenea, crează confuzie printre restul organelor prezente în corpul uman printr-un zăngănit și prin aburul creat de către mașinăriile fabricii. Le atrage atenția asupra sa, în mod continuu, făcându-le pe ele să uite, temporar, de responsabilitățile lor solemne. De aceea, din vremuri străvechi, aceia care sunt aproape de Allah Preaînaltul s-au obișnuit să fie disciplinați, să mănânce și să bea puțin tocmai pentru a putea urca pe scara perfecțiunii.

Prin postul din luna Ramadan, lucrătorii fabricii înțeleg faptul că aceștia nu au fost creați doar pentru fabrică. În timp ce restul organelor, în loc să se delecteze cu distracțiile minimaliste ale fabricii, își crează plăcere în activitățile angelice și spirituale, fixându-și astfel privirile pe ele. Acesta este motivul pentru care în luna Ramadan, credincioșii experimentează culturalizare, rodnicie și bucurie spirituală care diferă în conformitate cu gradul fiecăreia. În acea lună sfântă resursele lor subtile, precum inima, spiritul și intelectul, fac un mare progres și o avansare prin intermediul postului. Ele râd cu o inocentă bucurie în ciuda stomacului care plânge.

Al Nouălea Punct

Una din ilustrările înțelepciunii postului din luna Ramadan care privește sfărâmarea religiozității imaginare a sufletului instinctual și privește aducerea la cunoștință a adorării sale, prin intermediul scoaterii în

evidență a importanței sale, este după cum urmează:

Sufletul instinctual nu dorește să își recunoască Stăpânul Adevărat; își dorește propria autoritate, precum Faraonul. Suferind, totuși, de un mare chin, își menține înclinația. Cu toate acestea, foamea îl distruge. Din moment ce postul din luna Ramadan aruncă lovituri directe asupra frontului sufletului faraonic, îl conduce la sfârșirea acestuia și îi demonstrează importanța, slăbiciunea și dorința, și îl aduce până în punctul în care acesta realizează că nu este altceva decât un sclav.

Printre relatările profetice găsim următoarea: "Allah Preaînaltul a spus sufletului instinctual: 'Cine sunt Eu și cine ești tu?' Sufletul a răspuns: 'Eu sunt eu însumi, iar Tu ești Tu însuși.' Și astfel, El l-a pedepsit și l-a aruncat în Iad, întrebându-l apoi, din nou. Acesta a răspuns: 'Eu sunt eu însumi, iar Tu ești Tu însuși.' Oricât l-ar fi pedepsit, acesta nu a renunțat la egoismul său. Într-un final, El l-a pedepsit prin foame, lăsându-l astfel

înfometat. Apoi l-a întrebat din nou: 'Cine sunt Eu și cine ești tu?' Iar sufletul a răspuns: 'Tu ești Stăpânul meu milostiv iar eu sunt sclavul Tău neputincios!'"

O, Allah! Acordă binecuvântări și pace Profetului nostru Muhammed, care să fie Ție plăcute asemeni binefacerilor cuvintelor Nobilului Coran din Sfânta Lună Ramadan, și familiei acestuia, și companionilor săi, și acordă-le lor pace.

﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

Slavă Domnului tău, Stăpânul puterii! El este mai presus de ceea ce spun ei! Pace asupra trimișilor și laudă lui Allah, Stăpânul tuturor lumilor! (37:180-182)
Apologiu: Această A doua Secțiune a fost scrisă în grabă, iar scribul care copia a fost bolnav; astfel, este de înțeles că duce lipsă de ordine și conține defecte. Așadar, așteptăm toleranță de la frații noștri care își vor arunca privirea peste ea. Pot să o corectez cum găsesc ei de cuviință.

A Cincea Problemă care este și a Cincea Parte din Cea
de-a Douăzeci și Opta Scrisoare

Despre mulțumire

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător
Și nu este nimic care să nu-L preamărească și să nu-L
aducă laude (17:44)

﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾

﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾

﴿وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ﴾

﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾

﴿بَلِ اللَّهِ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾

Oare ei nu vor fi mulțumitori? (36:35)* Oare ei nu vor

aduce mulțumire? (36:73)* Și Noi îi vom răsplăti pe cei mulțumitori (3:145)* Dacă veți fi mulțumitori vă voi înmulți [binefacerile Mele] (14:7)* Deci, adoră-L tu pe Allah și fii dintre cei care aduc mulțumire! (39:66)

Prin repetarea unor versete precum acestea, Coranul cel plin de miracole arată că mulțumirea este ceea ce Creatorul Cel Preamilostiv dorește cel mai mult de la supușii Săi. Coranul, diferențiatorul cel înțelept dintre adevăr și minciună, îi cheamă pe oameni să ofere mulțumire, oferindu-i astfel o importanță măreață. Coranul arată nerecunoștința ca pe o negare a binefacerilor lui Allah, iar în sura Ar-Rahman acesta vine cu o amenințare teribil de severă repetată de treizeci și trei de ori prin versetul,

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

Așadar, pe care dintre binefacerile Domnului vostru le tăgăduiți? (55:13) Acesta prezintă nerecunoștința ca fiind un refuz și o negare.

Într-adevăr, așa cum arată Coranul, mulțumirea este rezultatul creației; astfel că universul, care este un Coran măreț, arată cel mai important rezultat al creării lumii, și anume mulțumirea. Deoarece, dacă universul este observat cu atenție, se vede după modul în care acesta este aranjat că totul rezultă în mulțumire; fiecare privește spre mulțumire până la un punct și este îndreptat spre ea. Astfel că mulțumirea este cel mai important fruct al copacului creației, iar recunoștința este produsul cel mai elevat al fabricii universului. Motivul pentru acest lucru este după cum urmează:

Vedem în creația lumii că ființele acesteia sunt aranjate asemeni unui cerc, și viața este punctul central. Toate ființele privesc spre viață, servesc viața și produc necesitățile vieții. Acestea fiind spuse, Cel care a creat universul a ales viața din acest univers, dându-i astfel preferențialitate.

Apoi, vedem că El a creat regnul animal sub forma unui cerc, plasând omul în centrul acestuia. Pur și simplu, El a înglobat în om obiectivele destinate ființelor vii, adunând astfel, în jurul acestuia toate creaturile vii, subjugându-i-le. El le-a făcut să îl servească, iar pe om l-a făcut dominant asupra lor. Acestea fiind spuse, Creatorul Cel Glorios a ales omul dintre toate ființele vii, consimțind și stabilind această poziție pentru el în lume.

Apoi vedem că lumea omului, precum și lumea animală, sunt dispuse concentric cu mijloacele de existență plasate central. El a făcut omenirea și animalele interesate până la nivelul de fascinație de mijloacele de existență, le-a subjugat acestor mijloace de existență și le-a făcut să le servească. Ceea ce îi conduc sunt mijloacele de existență. Iar El a făcut din mijloacele de întreținere un tezaur atât de vast și bogat încât acesta cuprinde toate milostivirile și bunătățile

Lui fără de margini. Chiar și cu facultatea intitulată simțul gustului, El a plasat pe limbă gradații senzitive corespunzând numărului de feluri de mâncare, pentru ca ei să recunoască gustul varietăților numeroase ale mijloacelor de existență. Acestea fiind spuse, cel mai puternic, bogat, minunat, plăcut, cuprinzător și nemaipomenit adevăr al universului constă în mijloacele de existență.

Acum vedem că așa cum totul a fost adunat și dispus în jurul mijloacelor de existență, și aspiră la acestea, la rândul lor, mijloacele de existență cu toate varietățile sale stăruie prin mulțumire, materială și imaterială, oferită astfel prin cuvânt și prin stare. Aceste mijloace de existență există prin mulțumire, produc mulțumire și arată mulțumire, deoarece apetitul și dorința pentru aceste mijloace reprezintă un fel de mulțumire înnăscută și instinctivă. Bucuria și plăcerea constituie de asemenea un soi de mulțumire inconștientă, oferită

de către toate animalele. Doar omul este cel care schimbă natura acelei mulțumiri înnăscute prin proastă îndrumare și necredință. Omul deviază de la mulțumire și asociază parteneri lui Allah.

Mai mult, formele împodobite minunat, mirosurile aromate, gustul minunat de delicios din binefaceri, care sunt mijloace de existență, invită mulțumirea; ele trezesc o aviditate în ființele vii, iar prin intermediul acestei avidități îndeamnă la un soi de apreciere și respect, și determină mulțumirea. Ele atrag atenția ființelor conștiente și generează admirație. Ele îi încurajează să respecte binefacerile, iar prin aceasta, ele îi conduc spre a oferi mulțumiri atât verbal cât și prin acțiune, și să fie recunoscători. Ele îi provoacă să simtă înalta și dulce plăcere și bucuria din mulțumire. Astfel, ele arată o plăcere superficială scurtă și temporară și că prin mulțumire, aceste mâncăruri delicioase și binefaceri dobândesc favorurile Celui Preamilostiv,

care asigură o plăcere permanentă, adevărată și fără limite. Ele fac ca ființele conștiente să cugete la favorurile plăcute și infinite ale tezaurului milosteniei Stăpânului Preageneros, și de fapt să guste răsfățul Paradisului în timp ce se află în această lume. Așadar, dacă prin căile de mulțumire mijloacele de existență devin comori atât de valoroase, bogate și atotcuprinzătoare, prin nerecunoștință acestea devin complet nevaloroase.

Așa cum este explicat în Cel de-al Șaselea Cuvânt, atunci când sensul gustului prezent în limbă este îndrumat către mijloacele de existență de dragul lui Allah Preaînaltul, și atunci când își efectuează datoria de mulțumire, devine un inspector recunoscător al nenumăratelor bucătării ale milosteniei divine și un supraveghetor foarte stimat și plin de laudă. Însă dacă este îndrumat către mijloacele de existență de dragul sufletului, fără a se gândi să ofere mulțumire Celui

responsabil de acordarea lor, sensul gustului este retrogradat de la a fi un supraveghetor foarte stimat la gradul unui paznic al fabricii stomacului și a unui portar al grajdului abdomenului. Așa cum prin nerecunoștință acești servitori ai mijloacelor de existență devansează la un asemenea nivel, la fel cade și natura mijloacelor de existență împreună cu ceilalți servitori ai acestora; ei cad de la cel mai superior grad la cel mai inferior; se scufundă într-o stare opusă înțelepciunii Creatorului Universului.

Măsura mulțumirii este satisfacția, frugalitatea și starea de a fi satisfăcut și recunoscător. Iar măsura nerecunoștinței este reprezentată de lăcomie, risipă, extravaganta, lipsă de respect și îngurgitarea a tot ceea ce apare în cale, permis sau interzis.

Asemeni nerecunoștinței, lăcomia generează atât pierdere cât și degradare. De exemplu, din cauza lăcomiei, furnica – acea insectă binecuvântată cu viață

socială - este strivită cu piciorul. Chiar dacă câteva grăunțe de grâu îi erau suficiente pentru un an, aceasta nu se mulțumește cu atât și, dacă ar putea, ar strânge mii de astfel de grăunțe. Dar binecuvântata albină zboară pe deasupra datorită satisfacției sale, și la o comandă divină, oferă mierea ființelor umane pentru ca aceștia să o consume.

Numele de Preamilostiv (Ar-Rahman) – unul dintre cele mai mărețe nume după numele de Allah, iar numele de Allah semnifică esența divină și este cel mai măreț nume al Celui Pur și Sfânt – conține mijloacele de existență, și se poate ajunge la razele acestui nume prin mulțumirea provocată de mijloacele de existență. De asemenea, cel mai evident sens al numelui de Preamilostiv (Ar-Rahman) este Întreținătorul (Ar-Razzaq) mijloacelor de existență.

Mai mult, există varietăți diferite de mulțumire, cea mai cuprinzătoare dintre ele fiind rugăciunile prescrise.

Rugăciunile prescrise reprezintă un index universal al varietăților de mulțumire.

De asemenea, mulțumirea cuprinde credința pură și o afirmare sinceră a unicității lui Allah Preaînaltul. Pentru o persoană care mănâncă un măr și exclamă "Toată lauda I se cuvine lui Allah!" este proclamarea prin mulțumire a frazei "Acest măr este un suvenir oferit în mod direct de către Cel care deține puterea absolută, un cadou venit direct din tezaurul milosteniei." Prin grăirea acestui lucru și prin credința în el, omul se subscrie cu totul, în mod particular sau universal, Celui care deține puterea absolută. Omul recunoaște manifestarea milosteniei în totul, și anunță prin intermediul mulțumirii, adevărata sa credință și afirmarea sinceră a unității divine.

Omul cel nepăsător întâmpină o pierdere serioasă prin nerecunoștința pentru binefaceri. Vom descrie doar un aspect din multele sale aspecte. Acesta este

după cum urmează:

Dacă cineva mănâncă o binefacere delicioasă și oferă mulțumiri, prin virtutea mulțumirii, acea binefacere devine o lumină și un fruct al Paradisului în Lumea de Apoi. Dacă, din cauza plăcerii, acesta se gândește la ea ca la o lucrare a milosteniei și a amabilității lui Allah Preaînaltul, aceasta oferă o adevărată bucurie și un răsfăț infinit. Cel care este mulțumitor trimite sâmburi și esențe ale sensurilor binefacerii și substanță imaterială acelor locuințe exaltate și înalte din Lumea de Apoi, în timp ce reziduul material asemenea plevei, care este constituit din materia care și-a completat îndatoririle, iar acum a devenit inutilă, devin reziduri și merg spre a fi transformate în substanța sa originală, adică, în elemente. Dacă el nu reușește să ofere mulțumiri, plăcerea temporară lasă în urma trecerii sale o durere și o întristare, devenind în sine un deșeu. Binefacerea, care este prețioasă asemeni unui diamant,

este transformată în cărbune. Prin intermediul mulțumirii, subzistența efemeră produce plăceri de durată, fructe veșnice. În timp ce binefacerea care este întâmpinată cu nerecunoștință este transformată din forma cea mai desăvârșită în forma cea mai dezagreabilă. Deoarece, conform persoanei nepăsătoare, după producerea unei plăceri efemere, mijlocul de existență se finalizează în a fi materie-deșeu.

Mijlocul de existență este într-adevăr, prin forma sa pură, demn de toată iubirea și dragostea, iar această formă se face văzută prin mulțumire. Totuși, pasiunea celui prost călăuzit și a celui nepăsător pentru mijlocul de existență este animalitatea. Poți să faci, în continuare comparații în acest sens și să observi ce pierdere suferă cel nepăsător și cel prost călăuzit.

Printre speciile vii, omul este creatura cu cea mai mare nevoie de toate varietățile mijloacelor de existență. Allah Preaînaltul a creat omul asemeni unei

oglinzi cuprinzătoare a tuturor atributelor Sale; ca un miracol al puterii cu capacitatea de a cântări și a recunoaște conținutul întregii Sale trezorerii a milosteniei și ca un locțiitor pe pământ, deținând facultățile necesare pentru a evalua toate subtilitățile manifestării atributelor Sale. Așadar, Allah l-a creat pe om lipsit în totalitate de resurse, clădindu-l nevoiaș al varietăților interminabile ale mijloacelor de existență, materiale și imateriale. Mulțumirea este modalitatea de înălțare a omului la "cea mai bună formă", care este cea mai înaltă poziție în conformitate cu această înțelegere. Dacă acesta nu oferă mulțumire, el cade la "josul cel mai de jos" și săvârșește o mare greșeală.

Pe scurt: Mulțumirea este cel mai esențial lucru din cele patru principii fundamentale ale felului de adorare și câștigare a dragostei lui Allah, cea mai înaltă și mai elevată cale. Aceste patru principii au fost definite după cum urmează:

Prietenul meu, patru lucruri sunt necesare pe calea neputinței:

"Neputința absolută, sărăcia absolută, zelul absolut și mulțumirea absolută."

O, Allah, prin milostenia Ta, fă-ne pe noi dintre aceia care oferă mulțumire! O, Preamilostiv al Milosteniei!

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

Mărire Ție! Nu avem știre decât de ceea ce Tu ne-ai învățat, căci Tu ești Atoateștiutor și Înțelept (2:32)

O, Allah, acordă binecuvântări și pace asupra Profetului nostru Muhammed, îndrumător al celor care oferă mulțumiri și laude, și întregii sale familii și a companionilor săi. Amin!

﴿وَأخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

Iar sfârșitul rugăciunii lor va fi: "Laudă lui Allah, Domnul Lumilor! " (10:10)

A Nouăsprezecea Scipire despre Economie

[Acest tratat este despre economie și satisfacție, despre risipă și extravaganta.]

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător

Mâncați și beți, însă nu risipiți. (7:31)

Acest verset oferă cea mai importantă și mai înțeleaptă instrucțiune sub forma comenzii categorice a economiei și interzicerea clară a risipei. Această problemă este compusă din șapte puncte.

Primul Punct

Creatorul Preaîndurător dorește mulțumire în schimbul binefacerilor pe care El le oferă omenirii, în timp ce risipa constituie contrarul mulțumirii,

desconsiderând binefacerea și cauzând pierdere. Așadar, economia arată respectul cuvenit binefacerii și este profitabilă. Da, economia reprezintă atât un soi de mulțumire, cât și un respect îndreptat spre milostenia divină manifestată în binefaceri, și, fără niciun dubiu, este sursa abundenței. De asemenea, precum abstenența, aceasta este dăătoare de sănătate trupului, iar din moment ce salvează o persoană de la degradarea reprezentată de cerșit, este o cauză a respectului de sine. Aceasta este de asemenea o modalitate puternică de experimentare a plăcerii găsite în binefaceri și gustarea acelei plăceri din binefaceri care aparent nu oferă nicio satisfacție. Când despre risipă, din moment ce este opusă acestor instanțe ale înțelepciunii, aceasta are consecințe destul de grave.

Al Doilea Punct

Creatorul Cel Preaînțelept a creat corpul uman sub forma unui minunat palat și care se aseamănă unui oraș

foarte bine organizat. Simțul gustului găsit în limbă este asemeni unui portar, iar nervii și vasele de sânge asemeni unui telefon și a unor sârme de telegraf. Acestea sunt căile de comunicare ale simțului gustului cu stomacul, care reprezintă centrul corpului, informându-l astfel de mâncarea care intră în gură. Dacă corpul și stomacul nu au niciun beneficiu de pe urma ei, spun "Interzis!", și astfel o expulzează. Iar câteodată mâncarea este nocivă și amară și pe lângă asta nici nu aduce vreun beneficiu corpului, fiind scuipată imediat.

Astfel, din moment ce simțul gustului este portarul, din punctul de vedere al administrării corpului, stomacul reprezintă un stăpân și un conducător. Dacă cadourile ajunse la palat sau în oraș și cele oferite conducătorului palatului au valoarea a o sută de *lire*, doar valoarea a cinci *lire* sub formă de bacșiș i se cuvine portarului, asta dacă acesta nu devine încrezut și

corupt, apoi uitându-și datoria de portar lasă revoluționarii în palat pentru un bacșiș mai mare primit de la aceștia.

Ca și consecință a acestui mister, ne vom imagina acum două îmbucături. Prima se constituie din mâncare nutritivă precum brânză și ouă și valorează patruzeci de bani, iar ultima se constituie din cele mai alese produse de cofetărie valorând zece lei. Înainte să intre în gură, nu există nicio diferență între aceste două îmbucături, ele fiind egale în ceea ce privește corpul. Iar după ce trec de gât, ele sunt încă egale în hrănirea corpului. Într-adevăr, brânza în valoare de patruzeci de bani este câteodată mai nutritivă. Doar în ceea ce privește răsfățul simțului gustului din gură, există o diferență de jumătate de minut. Poți vedea din aceasta cât de neînsemnată și cât de păgubitoare risipă reprezintă ridicarea costului de la patruzeci de bani la zece lei, de dragul unei jumătăți de minut.

Acum, deși cadoul ajuns la conducătorul palatului valorează o sută de lei, a lăsa portarului un bacșiș de nouă ori mai mare decât ceea ce i se cuvine, îl va corupe. El va declara: "Eu sunt conducătorul" și va permite să intre celui care îi va acorda un bacșiș mai mare și o plăcere mai sporită. Astfel, el va cauza o revoluție și o conflagrație de evadare. Apoi îi va obliga pe ei să strige: "Vai! Cheamă doctorul și spune-i să stingă focul din stomacul meu și să îmi scadă temperatura! "

Astfel, economia și satisfacția sunt în conformitate cu înțelepciunea divină; ele tratează simțul gustului asemeni unui portar și îi acordă acestuia remunerația pe măsură. Cât despre risipă, din moment ce este o acțiune contrară înțelepciunii, aceasta își primește rapid pedeapsa, supără stomacul și cauzează pierderea apetitului real. Producând din inutilitatea varietăților de mâncare un apetit fals și artificial, aceasta cauzează astfel indigestie și boală.

Al Treilea Punct

Am spus în al Doilea Punct că simțul gustului este un portar, și într-adevăr, pentru cei nepăsători și pentru cei care nu au progresat din punct de vedere spiritual, sau nu au avansat în calea mulțumirii, este asemeni unui portar. Risipa nu ar trebui tolerată sau prețul simțului gustului nu ar trebui ridicat de la unu la zece doar de dragul de a-i oferi plăcere.

Totuși, simțul gustului al celor aflați cu adevărat pe calea mulțumirii, cei care caută realitatea, și cei care se apropie realității cu inimile lor este asemeni unui supraveghetor și a unui inspector al bucătăriilor milosteniei divine, așa cum este explicat în comparația din Cel de-al Șaselea Cuvânt. Datoria sa este aceea de a reorganiza și a cântări varietățile binefacerilor divine cu numărul mâncărurilor în micile balanțe prezente în ele, și de a trimite corpului și stomacului vești despre mâncare sub formă de mulțumiri. În acest sens, simțul

gustului nu privește doar spre stomacul fizic, ci privește de asemenea spre inimă, spirit și minte, și deține o poziție și o importanță superioară a stomacului. Acesta - simțul gustului - își poate urmări plăcerile, cu condiția ca acestea să nu fie risipitoare sau extravagante, și este pur și simplu purtătorul datoriei sale de mulțumire, recunoaștere și percepție a varietăților binefacerilor divine, cu condiția de a fi permise și de a nu conduce la degradare și cerșit. De fapt, mâncăruri delicioase pot fi preferate pentru a angaja limba, care este posesoarea simțului gustului, să ofere mulțumire. Următorul lucru reprezintă o pildă a înțelepciunii învățatului Geylani¹ care face aluzie la acest adevăr:

La un moment dat singurul fiu al unei femei bătrâne și îngrijorate era instruit de către învățatul Geylani (Fie

---

¹ Abdul Qadir al Geylani, născut în orașul Naif din Iran, a fost un învățat sufit al lumii islamice care a trăit în perioada 1078-1166 în Bagdad. După moartea acestuia i-a fost atribuit apelativul "Ghawth al-A'zam" care înseamnă "ajutorul suprem".

ca misterele lui să fie consfințite!). Această femeie stimată s-a dus la cămăruța fiului ei și a văzut că acesta nu are nimic de mâncare în afara unei bucăți de pâine uscate și negre. Compasiunea ei maternă a fost zdruncinată de condiția lui sfrijită ca rezultat al ascetismului. Ei i-a părut rău pentru el. Mai târziu, aceasta s-a dus la Ghawth al-A'zam pentru a se plânge și l-a văzut pe învățat înfruptându-se plin de entuziasm dintr-o friptură de pui. Din grija ei, aceasta a declarat: „O, Stăpâne! Fiul meu moare de foame în timp ce tu mănânci pui!” La care Ghawth al-A'zam a spus puiului: „Ridică-te, cu voia lui Allah!” La aceasta, oasele puiului gătit s-au asamblat și au fost aruncate din farfurie sub forma unui pui întreg viu. Aceasta a fost relatată unanim prin multe căi documentate și de încredere ca o minune unuia a cărui minunăție extraordinară este cunoscută în întreaga lume. Ghawth al-A'zam a spus acesteia: "Când fiul tău atinge acest nivel, atunci, de asemenea, poate

mânca și el pui."² Astfel înțelesul cuvintelor lui Ghawth al-A'zam este acesta: atunci când sufletul fiului tău conduce corpul, iar inima să conducă dorințele sufletului său, iar rațiunea îi conducă stomacul, și dorește plăcere de dragul de a oferi mulțumiri, fiul tău va putea mânca mâncare delicioasă.

Al Patrilea Punct

Conform relatării profetice al cărei înțeles este: "Cel chibzuit nu va suferi de probleme familiale în ceea ce privește traiul,"³ persoana frugală și economică nu va întâmpina probleme și greutăți nedrepte în ajutarea propriei familii.

Există nenumărate dovezi care arată că economia produce belșug și un trai bun de viață. De exemplu, am

---

² Vezi, Geylani, Ghunya at-Talibin, 502; Nabhani, Jami' Karamat al-Awliya', II, 203.

³ Musnad, I, 447; al-Munawi, Fayd al-Qadir, V, 454, nr: 7939; al-Hindi, Kanz al-'Ummal, III, 36; VI, 49, 56, 57.

văzut cu ochii mei și pot afirma conform testimonialelor celor care mi-au devenit prieteni și a celor care m-au asistat, că prin a fi econom am văzut uneori o creștere de zece ori, ceea ce au văzut și prietenii mei. Chiar acum nouă ani – iar acum au trecut treizeci, un număr al liderilor tribali care au fost exilați în Burdur, împreună cu mine, au făcut tot posibilul ca eu să le accept dania astfel încât să nu sufăr de lipsă și umilință din cauza lipsei banilor. Am spus acelor căpetenii bogate: "Am foarte puțini bani, dar sunt frugal și econom și sunt obișnuit a fi satisfăcut cu puțin. Sunt mai bogat decât tine." Am refuzat oferta lor repetată și insistentă. Nu contează că doi ani mai târziu, unii dintre aceia care mi-au oferit mie *zakat*-ul lor se găseau în datorii pentru că nu fuseseră economi. Laudă lui Allah, șapte ani mai târziu de la acel incident, mulțumită belșugului rezultat din economie, acea sumă mică de bani încă era suficientă pentru mine; nu m-a degradat, nici nu m-a

obligat să arăt lumii nevoile mele, nici nu m-a făcut să deviez de la calea mea autonomă și independentă de oameni, care reprezintă una din principiile vieții mele.

Persoana care nu este economă va fi în mod sigur înjosită și redusă la sărăcie, și într-un final, va ajunge să cerșească. În prezent, banii, care constituie mijloacele risipei și a extravagantei, sunt foarte scumpi. Uneori, persoana își vinde onoarea și respectul de sine, iar pentru a-i obține sunt oferite mite. Uneori, lucruri sacre ale religiei sunt vândute, apoi niște bani de rău-augur sunt primiți înapoi. Acestea fiind spuse, bunuri materiale în valoare de zece lei sunt procurate în schimbul unei pierderi imateriale de o sută de lei.

Totuși, conform sensului sugerat de versetul,

﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾

Ci Allah este Întreținătorul, Stăpânul Puternic, Cel Statornic (51:58) și sensul explicit al versetului,

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا﴾

Și nu este viețuitoare pe pământ a cărei hrană să nu fie în grija lui Allah (11:6), dacă o persoană este econoamă și își restricționează nevoile doar la strictul necesar, ea va găsi mijloace de trai de ajuns cât să trăiască pe căi nebănuite. Versetul garantează acest lucru. Da, există două tipuri de mijloace de trai:⁴

Una reprezintă subzistența reală, care este de ajuns traiului. Așa cum versetul proclamă, aceasta este garantată de Întreținător. Astfel că atâta timp cât intențiile rele ale omului nu se interpun, el va găsi această subzistență necesară sub orice circumstanță. Nu va fi obligat să își sacrifice nici religia, nici onoarea și nici respectul de sine.

Cealaltă este reprezentată de subzistența metaforică, sub abuzul căreia, nevoile neesențiale devin

---

⁴ Vezi, al-Jurjani, Tarikh Jurjan, 366; al-Ghazali, al-Maqsad al-Asna, 85-6

precum cele esențiale, și îndatorați calamităților obiceiurilor și tradițiilor, oamenii devin dependenți de ele și nu pot să renunțe la acestea. Asemenea subzistențe nu sunt garantate de către Întreținător, astfel că obținerea acestora este foarte scumpă – în special în prezent. Aceste bunuri neroditoare și de rău-augur sunt obținute, în primul rând, prin sacrificarea respectului de sine și prin acceptarea degradării, iar câteodată înjosirea prin cerșit, sărutarea picioarelor infractorului, iar câteodată prin sacrificarea lucrurilor sacre ale religiei, care reprezintă lumina vieții eterne.

De asemenea, în această perioadă a sărăciei și a greutăților, oamenii necăjiți simt prin intermediul chinului amar al foamei și a nevoii, orice plăcere avută din banii obținuți ilegal. În ceea ce privește bunurile îndoielnice, în vremuri ciudate precum acestea, o persoană se poate ajuta de ele la nivelul minim necesar. Deoarece conform regulii, "Necesitatea este

determinată în funcție de întinderea acesteia.", dacă este constrânsă, persoana poate lua din bunurile nepermise într-o măsură minimă necesară, nu mai mult. Cineva aflat într-o nevoie groaznică poate să mănânce din carnea interzisă, dar nu poate mânca până la sațietate. Poate mânca doar cât să îi permită să rămână în viață. Mai mult decât atât, în prezența a o sută de oameni flămânzi, o persoană nu se poate bucura pe deplin de această mâncare.

Următoarea este o istorisire care ne arată că economia este cauza demnității și a onoarei:

La un moment dat, Khatim Tay, care era celebru în toată lumea pentru generozitatea sa, a dat un mare ospăț. Oferind oaspeților săi un exces de cadouri, a ieșit să se plimbe prin deșert. Acolo a văzut un om bătrân și sărac cărând pe spate o încărcătură de boscheți plini de spini și alte plante. Spinii îi străpungeau pielea făcându-l astfel să sângereze. Khatim i-a spus: "Khatim Tay dă un

mare ospăț și oferă daruri. Du-te acolo și vei primi în schimbul încărcăturii tale ce valorează cinci *kuruși*, o sută." Bătrânul om frugal a răspuns: "Eu ridic și port această încărcătură plină de spini împreună cu respectul meu de sine; nu voi merge să îmi creez obligații față de Khatim Tay." Mai târziu, Khatim Tay a fost întrebat: "Ai întâlnit pe cineva mai generos și mai stimat decât tine?" iar acesta a răspuns: "Bătrânul om frugal pe care l-am întâlnit în deșert a fost mai stimat, mai elevat și mai generos decât mine."⁵

Al Cincilea Punct

Din perfecțiunea Sa generoasă, Allah Preaînaltul face ca persoana săracă să înțeleagă plăcerea binefacerii Sale, asemeni unei persoane bogate, și un cerșetor asemeni unui rege. Într-adevăr, plăcerea obținută de o

---

⁵ Vezi, Bukhari, Musaqat, 13; Zakat, 50; Buyu', 15; Ibn Majah, Zakat, 25; Musnad, I, 167

persoană săracă dintr-o bucată de pâine, neagră și uscată și din cauza foamei și a economiei, este mai măreață decât plăcerea obținută de un rege sau o persoană bogată din cele mai alese preparate de patiserie consumate cu oboseală și lipsă de apetit rezultate din exces.

Este surprinzător, dar unele persoane extravagante și destrăbălate acuză frugalitatea și economia ca fiind josnice și jignitoare. Allah să ferească! Economia reprezintă demnitate și generozitate. Josnicia și jignirea reprezintă fața interioară a nobilelor dar aparente calități ale risipei și a extravagantei. S-a petrecut un eveniment legat de acest lucru, în camera mea din Isparta, în anul în care a fost scris acest tratat. Este după cum urmează:

Unul dintre studenți insista asupra acceptării – contrar regulilor mele și a principiului vieții mele – a unui cadou care consta în aproape două și jumătate

*okka*⁶ de miere. Oricât i-am reamintit regula mea, aceasta era de neclintit în insistență. Așa că am spus celor trei frați care erau cu mine să o ia, spunând că fiind economi, ei vor mânca din aceasta în jur de treizeci, patruzeci de zile în lunile de Sha'ban și Ramadan, și nu vor duce lipsă de ceva dulce de mâncat, iar cel ce a adus-o își va primi răsplata. Eu însumi am avut de asemenea o *okka* de miere. Cu toate că cei trei prieteni erau moderați și apreciau frugalitatea, pentru că și-au oferit unul altuia mierea, și și-au lingușit sufletele unul altuia, și fiecare a preferat pe celălalt în detrimentul lui, care într-o privință constituie o calitate bună, au uitat să fie economi. Ei au terminat cele două *okka* și jumătate în doar trei nopți. Râzând, am spus: "Vă ofeream gustul acelei mieri pentru douăzeci, treizeci de zile, dar voi ați redus treizeci de zile la trei. Sper că v-a plăcut!" Am consumat *okka* mea de miere într-un mod econom. Pe

---

6 O *okka* este egală cu aproximativ 1,8 kg

întreaga perioadă a lunii Sha'ban și Ramadan, am mâncat-o, și, Laudă lui Allah, în fiecare seară în timp ce întrerupeam postul, ofeream fiecăruia dintre acești frați câte o lingură, devenind astfel mijlocul unei răsplăți considerabile. Probabil că oricine mă vedea făcând acest lucru îl considera a fi zgârcenie, iar ceea ce frații mei au făcut în trei nopți, ca fiind generozitate. Dar, de fapt, am perceput acel ceva ascuns sub acel strat de zgârcenie aparent ca fiind o demnitate elevată, creștere și belșug, și de asemenea o mare răsplată. Dacă nu se opreau, ei se îndreptau spre ceva cu mult mai rău decât avariția de sub generozitate și exces, precum cerșitul și privitul mâinii celuiilalt cu lăcomie și așteptare.

Al Șaselea Punct

Există o mare diferență între economie și zgârcenie. Așa cum umilința este o calitate laudabilă, asemănându-se superficial dar diferit relei calități a slugărniceii, iar demnitatea este o virtute laudabilă superficial similară

dar diferită de proasta calitate a semeției, tot așa cumpătarea, care a fost una dintre calitățile elevate a Profetului – Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa! - și într-adevăr este dintre lucrurile de care înțelepciunea divină din ordinea universului depinde⁷, nu are nicio legătură cu avariția, care este o amestecare a josniciei, zgârcenie și lăcomiei. De abia dacă aduce a asemănare superficială. Iată un exemplu care are legătură cu acest lucru:

Abdullah ibn Omar, care a fost unul dintre cei mai faimoși companioni ai Profetului cunoscuți ca cei șapte Abdullahi⁸, a fost unul dintre cei mai măreți și mai importanți fii ai Califului Omar, Faruq al-A'zam, și unul dintre cei mai distinși și mai învățați dintre companioni.

---

7 Abu Daud, Adab, 2; Musnad, I, 296.

8 Cei șapte Abdullahi: Abdullah ibn Abbas, Abdullah ibn Omar, Abdullah ibn Mas'ud, Abdullah ibn Rawaha, Abdullah ibn Salam, Abdullah ibn 'Amr ibn al-'As, Abdullah ibn Abi Awfa

Într-o zi, în timp ce făcea cumpărături din piață, pentru a fi econom și pentru a păstra încrederea și integritatea de care depinde negoțul, el negocia foarte înflăcărat asupra unui lucru ce valora câțiva *kuruși*. Unul dintre companioni l-a văzut, și formându-și imaginea ilustrului succesori al Profetului pe pământ - fiul Califului Omar - certându-se pentru câțiva *kuruși* și considerând ca fiind o zgârcenie extraordinară, l-a urmărit pentru a-l observa și a-i înțelege comportamentul. Apoi, a văzut că Abdullah a intrat în casa lui binecuvântată, observând un om sărac la intrare. A vorbit puțin de câteva momente cu omul sărac, după care acesta a plecat. Apoi a ieșit pe o a doua ușă a casei și a observat un alt om sărac. A vorbit și cu acesta puțin de câteva minute după care și acesta a plecat. Companionul, care privea totul de la distanță, era curios. S-a dus și l-a întrebat pe omul sărac: "Abdullah a făcut o pauză, pentru o perioadă cu tine. Ce a făcut?"

Fiecare dintre ei a răspuns: "Mi-a dat o bucată de aur."
"Laudă lui Allah!" a exclamat companionul, și s-a gândit în sinea lui: "Cum se face că s-a certat într-un asemenea hal, în piață, asupra câtorva *kuruși*, apoi a fost fericit să ofere două sute de *kuruși*, în interiorul casei sale, fără să știe nimeni?" S-a dus la Abdullah ibn Omar și i-a spus: "O, Imam! Scapă-mă de această dificultate! În piață ai procedat așa, în timp ce în casa ta ai procedat astfel." Abdullah i-a răspuns zicând: "Ceea ce am făcut în piață nu a fost zgârcenie, ci s-a produs din cumpătare; a fost perfect rațional, pentru a păstra încrederea și onestitatea, care sunt baza și spiritul comerțului. Iar ceea ce am făcut în casa mea s-a născut din compasiunea inimii și din desăvârșirea spiritului. Așa cum prima nu a reprezentat zgârcenie, nici cea de-a doua nu a fost necumpătare."

Făcând aluzie la acest lucru, Imamul Abu Hanifa a spus: "Nu poate să existe exces în bine, la fel cum nu

există bine în exces."⁹ Acestea fiind spuse, așa cum în munca bună și în bunăvoință nu poate să existe exces sau risipă – cu condiția de a fi pentru cel care merită – la fel nu are cum să existe vreun bine în risipă și în necumpătare.

Al Șaptelea Punct

Excesul și risipa conduc spre lăcomie, iar lăcomia are trei consecințe:

Prima este nemulțumirea, iar cât despre aceasta, nemulțumirea distruge efortul și entuziasmul pentru muncă și determină persoana nemulțumită să se plângă în loc să aducă mulțumire, făcându-l astfel leneș. O astfel de persoană abandonează posesii, dintre care doar o mică parte sunt licite,¹⁰ și caută posesii ilicite și

---

9 Vezi, al-Ghazali, *Ihya 'Ulum ad-Din*, I, 262; Qurtubi, *al-Jami' li-Ahkam al-Qur'an*, VII, 110; al-Munawi, *Fayd al-Qadir*, V, 454.

10 Consumatorii cresc în timp ce producătorii descresc ca rezultat al risipei și a lipsei de economie. Fiecare își fixează ochii asupra porțiilor guvernului. Apoi industria, comerțul și agricultura, de care viața socială depinde, descresc. Iar

fără probleme. El își sacrifică respectul de sine pe drum, până și onoarea.

A doua este dezamăgirea și pierderea. Persoana lacomă îndepărtează ceea ce își dorește, este dezagreabilă, și este lipsită de ajutor și asistență. El chiar confirmă zicala: "Persoana lacomă este fără de succes și suferă pierderi."¹¹

Lăcomia și satisfacția au efectele lor în regnul animal conform unei legi ample. De exemplu, satisfacția naturală a copacilor cu nevoie permanentă a mijloacelor de existență, fac ca aceasta să se grăbească spre ei; aceasta arată marile beneficii ale satisfacției. În timp ce alergătura lacomă a animalelor, dificilă și deficitară, după propriile provizii demonstrează pierderea mare a lăcomiei.

De asemenea, satisfacția aparentă prin intermediul

---

națiunea se declină și este împovărată.

11 Vezi, Ibn Qays, Qura ad-Dayf, IV, 301; al-Maydani, Majma' al-Amthal, I, 214.

limbilor acestor animale, prin debarasarea de tinerii neajutorați și a mâncării plăcute ca laptele care le țâșnește din locuri neașteptate, în timp ce animale sălbatice își atacă proviziile murdare și deficitare, dovedesc ceea ce noi susținem într-o manieră clară.

De asemenea, atitudinea de satisfacție asupra peștelui gras care constituie mijlocul perfect al proviziilor lor, și atitudinea animalelor inteligente precum vulpile și maimuțele rămânând slabe și firave deoarece nu pot găsi provizii suficiente, cu toate că o urmăresc cu lăcomie, arată din nou nivelul la care lăcomia este cauza greutății, iar satisfacția cauza ușurinței.

De asemenea, anumite persoane, găsind prin lăcomie, camătă și prin înșelăciune, proviziile lor degradante, mizerabile și ilicite doar la un nivel al subzistenței, și atitudinea satisfăcută a nomazilor și traiul lor cu demnitate precum și găsirea proviziilor

suficiente, dovedește într-o manieră decisivă ceea ce spunem încă o dată.

De asemenea, mulți savanți¹² și figuri literare¹³ fiind reduși la sărăcie din cauza lăcomiei care a luat naștere din inteligența lor, și multe persoane idioate și incapabile devenind bogați ca urmare a satisfacției lor înăscută¹⁴ dovedesc în mod decisiv, că proviziile

---

12 Bozorgmehr, Vizirul Șahului Persan Nushirvan cel Corect, savant renumit pentru inteligența sa, a fost întrebat: "De ce sunt cei învățați văzuți pe la porțile conducătorilor în timp ce conducătorii nu sunt văzuți la porțile celor învățați, având în vedere că studiul este superior conducerii?" Acesta a răspuns: "Din cauza științei celui învățat și a neștiinței conducătorului." Acestea fiind spuse, din cauza neștiinței, conducătorii nu cunosc valoarea învățatului astfel încât să se apropie de porțile celor învățați pentru a cere învățătura. Dar din cauza științei lor, învățatul cunoaște valoarea bunurilor și posesiilor conducătorilor lor, și le caută la porțile acestora. Bozorgmehr a răspuns într-o manieră rafinată, dar sarcastică, explicând lăcomia ce rezultă din istețimea celui învățat, care cauzează câtorva dintre ei să fie săraci și nevoiași.

13 Un eveniment care se leagă de acest lucru: în Franța, a fost oferită o licență de cerșetorie unor figuri literare pentru competența pe care aceștia o dețineau în cerșit.

14 Vezi, al-Daylami, Al-Musnad, IV, 385.

permise vin datorită neputinței și nevoii, și nu prin virtutea abilității și dorinței. Deoarece cu cât crește numărului de copii apare o creștere a abilității și a dorinței, și cu atât proviziile lor scad, cu atât este mai departe de ei și este mai dificilă digestia. Conform relatării profetice "Satisfacția este o comoară nealterabilă, "¹⁵ satisfacția este o comoară a bunului de viață și a ușurinței vieții, în timp ce lăcomia este o mină a pierderii și a înjosirii.

A treia este lăcomia care distruge sinceritatea și vătămază acțiunile care privesc Lumea de Apoi. Deoarece dacă o persoană cu frică de Allah suferă de lăcomie va dori atenția celorlalți, iar cineva care consideră atenția celorlalți nu poate să aibă sinceritate completă. Această consecință este de o importanță extraordinară și demnă de luat în considerare.

---

15 Vezi, Tabarani, al-Mu'jam al-Awsat, VII, 84; Beyhaqi, az-Zuhd, II, 88; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa, II, 133.

Pe scurt: Excesul și risipa duc la lipsa de satisfacție. Iar lipsa de satisfacție distruge entuziasmul pentru lucru; cauzează lene, deschide ușa plângerilor despre viață, și fac persoana neatisfăcută să se plângă continuu.¹⁶ De asemenea, acestea distruge sinceritatea și deschid ușa ipocriziei. Distruge respectul de sine și indică către calea cerșitului.

Cât despre cumpătare și economie, acestea ajung într-un final la satisfacție. Conform relatării profetice "Persoana satisfăcută este respectată, iar persoana lacomă este disprețuită,"¹⁷ satisfacția ridică respectul de sine. Încurajează de asemenea efortul și munca, crește entuziasmul și induce străduința. De exemplu, o

---

16 De fiecare dată când întâlnești o persoană risipitoare și necumpătate, auzi plângeri. Nu contează cât de bogat este, limba lui se va plânge continuu. Dar când întâlnești chiar și cea mai săracă persoană, dar satisfăcută, auzi doar mulțumiri.

17 Vezi, Ibn al-Athir, al-Nihaya fi Ghara'ib al-Hadith, IV, 114; al-Zabidi, Taj al-Arus, XII, 90.

persoană a lucrat pentru o zi. Deoarece a fost satisfăcut cu simbria neînsemnată pe care acesta a primit-o seara, a muncit din nou a doua zi. Dar pentru ca persoana risipitoare și necumpătată nu a fost satisfăcută, nu a mai lucrat următoarea zi, ori dacă o făcea, o făcea fără entuziasm.

De asemenea, satisfacția care ia naștere din cumpătare deschide ușa mulțumirii și închide ușa plângerilor. Prin viața sa, persoana satisfăcută este mulțumitoare, iar atâta timp cât este independent față de alții datorită satisfacției sale, nu le caută atenția. Ușa sincerității este deschisă în timp ce ușa ipocriziei este închisă.

Am observat dauna înfricoșătoare a risipei și a excesului la un larg nivel. A fost după cum urmează: acum nouă ani am vizitat un oraș fericit. A fost iarnă, iar eu nu am putut să văd sursa sa de bogăție. Muftiul orașului mi-a spus de mai multe ori, "Oamenii noștri

sunt săraci." Cuvintele lui m-au atins. Pentru următorii cinci sau șase ani am simțit o milă continuă pentru oamenii acelui oraș. Opt ani mai târziu, am revizitat orașul, însă de această dată pe perioada verii. Am privit grădinile și mi-am amintit cuvintele răposatului Muftiu. "Lauda fie a lui Allah!" am exclamat, "Aceste culturi a grădinilor sunt cu mult mai mărețe decât nevoia orașului. Oamenii lui ar trebui să fie bogați." Eram uluit. Apoi, amintindu-mi un adevăr care nu m-a dezamăgit niciodată, și care îmi este ghid în înțelegerea altor adevăruri, am înțeles că abundența și belșugul au dispărut din cauza risipei și a excesului, astfel, cu toate că orașul posedă o astfel de sursă a bogăției, răposatul Muftiu obișnuia să spună: "Oamenii noștri sunt săraci."

Într-adevăr, exact așa cum oferirea daniei și a fi cumpătat și econom sunt dovedite prin experiență a fi cauza creșterii și a belșugului în bunuri și posesii¹⁸, la

---

18 Vezi, al-Tabarani, al-Mu'jam al-Kabir, X, 128: Idem., al-Mu'jam al-Awsat, II,

fel, evenimente nenumărate arată că risipa și neplata daniei cauzează dispariția creșterii și a belșugului.

Platon al timpurilor islamice, șeful medicilor și capul filozofilor, geniul faimos Abu Ali ibn Sina¹⁹ a explicat versetul,

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا﴾

Mâncați și beți, însă nu risipiți (7:31)

exact din punctul de vedere al medicinei după cum urmează: "Concentrez știința medicinei în două linii, cel mai bun cuvânt este cel mai scurt; atunci când mănânci, mănâncă puțin, și nu mânca din nou pentru încă patru sau cinci ore. Sănătatea constă în digestie. Acestea fiind spuse, mănâncă atât cât să îți ofere o digestie ușoară. Cel mai greu lucru și cel mai obositor pentru stomacul tău și pentru tine este să mănânci multe lucruri, unul după

161, 274; al-Beyhaqi, al-Sunan al-Kubra, III, 382; IV, 84.

19 Sau cum este denumit de savanții europeni, Avicenna.

celălalt."²⁰

O coincidență extraordinară și instructivă:²¹ În toate copiile tratatelor despre economie scrise de cinci sau șase scribi – dintre care trei neexperimentați – care erau în locuri diferite, departe unul față de celălalt, le scriau din copii diferite, al căror scris de mână era complet diferit, și care nu luau deloc în considerare *alif-urile*, *Alif-urile* care coincideau numărului cincizeci și unu, sau cu o rugăciune în plus numărului cincizeci și trei. Aceste numere coincideau cu data la care Tratatul despre Economie a fost scris și copiat, care a fost [13]51 conform calendarului Rumi și [13]53 conform calendarului Hijri, îndubitabil nu are cum să fie

---

20 Acestea fiind spuse, cel mai dăunător lucru pentru corp este să mănânci fără să fi avut o pauză de patru, cinci ore, sau să umpli stomacul cu o varietate de mâncăruri, una după cealaltă, doar pentru plăcerea de a-l umple.

21 Coincidență: corespondența literelor sau a cuvintelor în linii sau modele pe una sau mai multe pagini.

întâmplare. Este o indicație a faptului că binecuvântarea belșugului rezultată din economie a fost ridicată la nivelul minunăției, și ca acest an se cade a fi numit Anul Cumpătării.

Într-adevăr, această minune a economiei a fost dovedită doi ani mai târziu, pe timpul Celui De-al Doilea Război Mondial, prin foametea, distrugerile și risipa răspândită, umanitatea și întreaga lume fiind forțați să fie economi.

﴿سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

Mărire Ție! Nu avem știre decât de ceea ce Tu ne-ai învățat, căci Tu ești Atoateștiutor și Înțelept (2:32)

Contactați-ne:

**Suntem întotdeauna fericiți să vă ajutăm
și să vă răspundem la toate întrebările.**

Enghin Cherim

kerim_ro@yahoo.com